

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. J. B.**, bývajúceho v M., proti žalovanému **J. P.**, bývajúcemu v M., o **zaplatenie 9 596,-- Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 11 Ro 65/2009, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti platobnému rozkazu Okresného súdu Michalovce z 25. augusta 2009 č.k. 11 Ro 65/2009-11, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky platobný rozkaz Okresného súdu Michalovce z 25. augusta 2009 č.k. 11 Ro 65/2009-11 v časti výroku o určení výšky úrokov z omeškania a trov konania **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Michalovce platobným rozkazom z 25. augusta 2009 č.k. 11 Ro 65/2009-11, uložil žalovanému, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatil žalobcovi 9 596,-- Eur s 10 % úrokom z omeškania mesačne zo sumy 1 000,-- Eur od 18. decembra 2007 do zaplataenia, zo sumy 896,41 Eur od 16. januára 2008 do zaplataenia, zo sumy 298,72 Eur od 29. januára 2008 do zaplataenia, zo sumy 908,71 Eur od 19. februára 2008 do zaplataenia, zo sumy 1 573,32 Eur od 14. mája 2008 do zaplataenia, zo sumy 4 918,84 Eur od 14. novembra 2008 do zaplataenia a nahradil mu trovy konania vo výške 575,50 Eur, alebo v tej istej lehote podal odpor s odôvodnením na tomto súde. Platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť 26. septembra 2009.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na základe podnetu žalovaného napadol uvedený platobný rozkaz mimoriadnym dovolaním, ktorým žiadal toto rozhodnutie zrušiť vo výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania a vec v rozsahu zrušenia vrátiť Okresnému súde Michalovce na ďalšie konanie. Generálny

prokurátor Slovenskej republiky uviedol, že napadnutým platobným rozkazom bol porušený zákon, lebo v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre jeho vydanie v zmysle § 172 ods. 1 O.s.p. argumentujúc tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, keď žalobcovi nesvedčilo právo na úroky z omeškania v priznanej výške (10 % za každý mesiac omeškania) pre rozpor s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Súd pri vydaní platobného rozkazu neprihliadal na relevantnú zákonnú úpravu (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z.). Zákonné ustanovenia upravujúce výšku úrokov z omeškania majú kogentnú povahu a preto sa ňou musia riadiť aj účastníci záväzkových vzťahov (účastníci zmluvy). Horná hranica úrokov z omeškania je zo zákona stanovená kogentne a jej prekročenie nie je prípustné (napr. R 5/2000). Žalobcovi boli priznané ročné úroky z omeškania vo výške 120 % i keď výška základnej úrokovej sadzby (ECB-pozn. dovolacieho súdu) k 1. januáru 2009 zvýšená o 8 percentuálnych bodov predstavovala 10,5 % ročne. Úrok z omeškania priznaný súdom je v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Súd navyše pri rozhodovaní o úrokoch z omeškania nerozlišoval medzi zmluvne dohodnutými úrokmi a úrokmi z omeškania. Podľa zmlúv o pôžičke si účastníci úroky z omeškania nedohodli. Súd napriek tomu úrok z omeškania priznal pri jednotlivých požičaných sumách už od prevzatia týchto súm, hoci ich splatnosť nastala až 31. decembra 2008 a žalovaný sa dostal do omeškania až 1. januára 2009. Úrok z omeškania tak priznal jednak za obdobie, za ktoré neprináležal a jednak ho priznal vo výške, ktorá je v rozpore so zákonom.

Žalobca ani žalovaný vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu nepodali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu

aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V súlade s § 172 ods. 1 veta prvá a druhá O.s.p., môže súd aj bez výslovnej žiadosti žalobcu a bez vypočutia žalovaného vydať platobný rozkaz, ak sa v návrhu uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy vyplývajúce zo skutočností uvedených žalobcom. V platobnom rozkaze uloží žalovanému, aby do 15 dní od doručenia platobného rozkazu zaplatil žalobcovi pohľadávku a trovy konania alebo aby v tej istej lehote podal odpor na súde, ktorý platobný rozkaz vydal. Platobný rozkaz je rozhodnutie vo veci samej, ktoré je vydané v skrátanom konaní, ktorého skutkovým základom sú len skutočnosti tvrdené žalobcom. Uvedené ustanovenie z tohto dôvodu vyžaduje, aby skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje žalobou uplatnené právo, boli dostatočne osvedčené; požadované plnenie musí byť objektívnym právom dovolené. Záver, že uplatnené právo vyplýva zo žalobcom uvedených skutočností, predpokladá také opísanie rozhodujúcich skutkových okolností, ktoré ich umožňujú posúdiť po právnej stránke (relevantné hmotné právo).

Ako vyplýva zo spisu, žalobou uplatnený nárok sa vyvodzuje z občianskoprávneho vzťahu, založeného zmluvami o pôžičke zo 17. decembra 2007, 15. januára 2008, 28. januára 2008, 18. februára 2008, 13. mája 2008 a 13. novembra 2008 (č.l. 2 spisu), ktoré ako veriteľ uzatvoril žalobca, a dlžník žalovaný. Z obsahu žaloby je nepochybné, že sa ňou žalobca voči žalovanému domáhal vrátenia pôžičky spolu s úrokmi z omeškania (príslušenstvo žalovanej pohľadávky).

Podľa ustanovenia § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočne primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z meškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. (v znení platnom od 1. januára 2009) výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia

ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Právna úprava zmluvy o pôžičke ako občiansko-záväzkového vzťahu nevylučuje, aby si zmluvné strany dojednali úroky z omeškania pre prípad omeškania s plnením peňažného dlhu. Účastníci občianskoprávných vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť (§ 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Súdna prax je jednotná v tom, že z povahy ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. vyplýva, že kogentne je stanovená horná hranica úrokov z omeškania, ktorej prekročenie nie je prípustné (porovnaj rozhodnutie uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. 5, ročník 2000, R 5/2000). Dohoda o úrokoch z omeškania, ktorých výška prekračuje hornú hranicu stanovenú zákonom je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom.

Dovolací súd zistil, že výška základnej (od 1. januára 2010) úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu žalovaným bola 2,5 %; v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. výška ročných úrokov z omeškania predstavovala 10,5 % (2,5 % + 8 percentuálnych bodov). Okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť ročné úroky z omeškania vo výške 120 %.

V posudzovanej veci treba prisvedčiť generálnemu prokurátorovi nielen v tom, že súd priznal úroky z omeškania vo výške presahujúcej hornú hranicu úrokov z omeškania stanovenú zákonom, ale aj v tom, že úroky z omeškania priznal za obdobie, kedy žalovaný ešte nebol v omeškaní, pretože žalovaný sa zaviazal všetky pôžičky žalobcovi vrátiť najneskôr do 31. decembra 2008. Žalovaný sa preto dostal do omeškania až od 1. januára 2009, odkedy vzniklo žalobcovi právo na platenie úroku z omeškania. V tejto časti treba považovať rozhodnutie súdu prvého stupňa za nesprávne; takto vznikla prekážka, ktorá prima facie neumožňovala súdu rozhodnúť o tomto nároku v skrátanom (rozkaznom) konaní podľa § 172 O.s.p. Mimoriadne dovolanie je preto opodstatnené.

Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie v napadnutej časti žalovaného príslušenstva (úrokov z omeškania) zrušil a vec v zrušenom rozsahu vrátil Okresnému súdu Michalovce na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2 O.s.p.). Ako od zrušovaného rozhodnutia závislý (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) zrušil tiež platobný rozkaz vo výroku o náhrade trov konania.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách prvostupňového a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 O.s.p. a § 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. augusta 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová